

Souhrnná teritoriální informace:

Filipíny

Zastupitelský úřad 21. 9. 2024 19:45

Filipíny jsou nejstarší demokracií v regionu jihovýchodní Asie s nadějně se rozvíjející ekonomikou s prozápadní kulturou. Hlavou státu je prezident, který je zároveň v čele vlády (prezidentská republika). Země je jediným asijským státem s dominantním křesťanstvím (katolická církev, značný zájem o Pražské Jezulátko). Blízkost kultur, potenciál Filipín stát se do konce této dekády jednou z 30 největších ekonomik světa a také schopnost ČR se v zemi prosazovat lépe než v tradičních asijských tygrech předjímá intenzitu vztahů a silný vzájemný zájem o spolupráci. Vedle tradičních sektorů jako obchod a cestovní ruch se rozvíjí spolupráce v resortech obrany, životního prostředí, školství a dalších.

Současné vzájemné vztahy jsou na dobré úrovni, v politické oblasti neexistují žádné problémy. ČR oceňuje demokratickou tradici na Filipínách a postoj k zásadním geopolitickým otázkám dnešní doby (ruská agrese vůči Ukrajině, rostoucí asertivita Číny). Česká republika od roku 2001 pravidelně realizuje na Filipínách projekty rozvojové spolupráce, sloužící mj. i k otevírání dveří pro české univerzity, instituce a firmy. V předcovidovém období filipínská ekonomika několik let rostla mezi 5 - 7 % ročně a masivně investovala do modernizace dopravy a infrastruktury, školství a zdravotnictví, energetiky a do ozbrojených složek. Po skončení recese vyvolané pandemií COVID-19 došlo k návratu tempa hospodářského růstu do předpandemického pásma kolem 5 - 7 % a Filipíny patří opět mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky regionu. O Filipíny projevuje zájem rostoucí počet podnikatelů. Úspěšně se vyvíjí obchodní výměna, bilance je ovšem negativní v neprospěch ČR.

Základní údaje	
Hlavní město	Manila
Počet obyvatel	115,60 mil.
Jazyk	dva úřední jazyky: angličtina a filipínština (tagalština).
Náboženství	křesťanství (92 %), islám (6 %), další (2 %)
Státní zřízení	unitární prezidentská republika
Hlava státu	Ferdinand "Bongbong" Romualdez Marcos Jr.
Hlava vlády	Ferdinand "Bongbong" Romualdez Marcos Jr.
Název měny	filipínské peso (PHP)
Cestování	
Časový posun	+7 hod. (zimní), +6 hod. (letní)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Karel Hejč
Ekonomický úsek	Ing. Maroš Martin Guoth
Konzulární úsek	Mgr. Ján Krivoš
CzechTrade	Ondřej Puchinger, BSBA
Czechinvest	ne
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	436,62
Hospodářský růst (%)	5,57
Inflace (%)	5,99
Nezaměstnanost (%)	4,58

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Filipíny (oficiálně Republika ng Pilipinas) jsou od získání nezávislosti na USA v r. 1946 republikou a nejstarší demokracií v jihovýchodní Asii. Filipíny jsou zastupitelskou demokracií a unitárním státem, s výjimkou autonomního regionu Bangsamoro. Prezident je hlava státu i vlády a vrchní velitel ozbrojených sil, je volen přímou volbou na 6 let. Dvoukomorový Kongres se skládá z horní komory (Senátu) – volen na 6 let, a komory dolní (Sněmovny reprezentantů) - volena na 3 roky. Souostroví je rozvojovou zemí (podle Světové banky „lower-middle income country“), která prochází ekonomickými reformami. Setrvalý ekonomický růst, narušený v letech 2020 - 2021 pandemií COVID-19, je založen na domácí spotřebě a remitencích od filipínských občanů žijících v zahraničí. Stabilitu země dlouhodobě ohrožují maoističtí povstalci a separatismus muslimských etnik na jižním ostrově Mindanao, mírový proces sice dosáhl určitý progres, nicméně některé vybrané oblasti zůstávají zejména pro západní turisty a podnikatele nebezpečné. Ve všeobecných volbách, které proběhly 9. května 2022, byl prezidentem zvolen Ferdinand "Bongbong" Marcos, syn bývalého diktátora Ferdinanda Marcose. Viceprezidentkou byla zvolena Sara Duterte, dcera předchozího prezidenta. Filipínský vládní kabinet má více než 30 členů. Prezident až do listopadu 2023 současně zastával pozici ministra zemědělství. Ministrem zemědělství byl jmenován Francisco Laurel, podnikatel se zkušenostmi v zemědělství a zejména rybolovu. Od voleb byla dlouho neobsazená i klíčová pozice ministra národní obrany, ministerstvo bylo řízeno pouze z úrovně pověřeného náměstka a řádným ministrem byl teprve v červnu 2023 jmenován Gilbert Teodoro, který stejnou pozici zastával v letech 2007 - 2009, kdy zemi vládla prezidentka Gloria Macapagal Arroyo. Na vedoucí kabinetní pozice s hospodářským portfoliem prezident Marcos jmenoval odborníky a manažery se zkušenostmi z byznysu i správy věci veřejných. Ministrem pro socioekonomické plánování a předsedou Národního ekonomického a rozvojového úřadu (National Economic and Development Authority – NEDA) je Arsenio Balisacan, který má zkušenosti s vedením úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (Philippine Competition Commission – PCC). Pozici ministra obchodu a průmyslu zastává bývalý rektor University of the Philippines Alfredo E. Pascual, který má zkušenosti i z působení v Asijské rozvojové bance. Pascual je rovněž znám mezi podnikateli a v kruzích zahraničních obchodních komor, které od něho očekávají pokračování v liberalizaci podnikatelského a investičního prostředí. Post ministra dopravy zastává Jaime Bautista, bývalý CEO Philippine Airlines. V lednu 2024 vznikla ministerská pozice speciálního prezidentského asistenta pro investice a ekonomické záležitosti (SAPIEA), kterou zastává Frederick Go. Ve stejném měsíci došlo k obměně i na pozici ministra financí, ministr financí Benjamin Diokno se stal členem bankovní rady BSP, kde v minulosti již působil i jako guvernér. Novým ministrem financí se stal Ralph Recto.

1.2 Zahraniční politika země

Filipíny jako bývalá španělská a posléze americká kolonie se dlouhodobě orientují na strategické partnerství s USA. Prezident Marcos si uvědomuje, že silné spojení s USA je pro bezpečnost Filipín klíčové. V říjnu 2022 bylo oznámeno, že USA během dvou let alokují 70 mil. USD na výstavbu předem stanovených a vybavení strategických základů na 5 místech na základě Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA), podepsané v r. 2014 v reakci na čínskou agresi v Jihočínském moři a také s cílem zlepšení reakce na přírodní katastrofy. Filipíny odsuzují ruskou agresi vůči Ukrajině, podporují příslušné rezoluce OSN a vypověděly smlouvu s Ruskem o dodání 17 helikoptér, kterou podepsal v listopadu 2021 tehdejší prezident Duterte.

Bilaterální relaci s ČLR na Filipínách dominuje problematika Západofilipínského/ Jihočínského moře protože stále pokračují čínské zásahy do filipínských vod. Prezident Marcos prohlásil, že „nepostoupí ani jeden centimetr čtvereční filipínského území“. I přesto však Filipíny mají zájem na zvýšení přílivu čínských investic a navýšení vzájemného obchodu. Významným článkem zahraniční politiky Filipín je členství v regionální Asociaci států jihovýchodní Asie (ASEAN), kterou v r. 1967 Filipíny spoluzakládaly a usilují o větší integraci, např. prostřednictvím ASEAN Economic Community (AEC). Mezi tradiční filipínské partnery dále patří Korejská republika, Japonsko nebo Austrálie.

Vztahy s Evropskou unií nepatřily pro Filipíny mezi prioritní, ale s nástupem prezidenta Marcose došlo k určitému obratu, který byl vyjádřen již účastí prezidenta Marcose na summitu EU-ASEAN v prosinci 2022 v Bruselu. Následovala návštěva předsedkyně Evropské komise v červenci 2023 v Manile, v rámci které byl oznámen zájem o znovuoobnovení jednání o Dohodě o volném obchodu (FTA) mezi EU a Filipínami. Jednání EU pozastavila v roce 2017 z důvodu zhoršující se lidskoprávní situace za vlády tehdejšího prezidenta Duterteho. Obnovení jednání o FTA bylo formálně oznámeno v březnu 2024. Vztahy EU-Filipíny jsou významné zejména z pohledu obchodu a investic a poskytování rozvojové pomoci. Vztahy upravuje „Rámcová dohoda o partnerství mezi EU a Filipínami“ (tzv. PCA), která vstoupila v platnost v březnu 2018. Na jejím základě probíhá např. politický, lidskoprávní, ekonomicko-obchodní nebo vědecký dialog. Od roku 2014 Filipíny využívají zvýhodněného režimu celních preferencí GSP+ pro přístup na jednotný trh EU, který byl prodloužen až do konce roku 2027.

Filipíny získávají značné množství prostředků pro realizaci svých rozvojových projektů a pro krytí schodku státního rozpočtu ze zahraničních zdrojů formou rozvojové pomoci a výhodných úvěrů. Největšími bilaterálními donory jsou Evropská unie, Austrálie, Japonsko, Korejská republika a USA. Z multilaterálních donorů poskytuje nejvíce pomoci Světová banka, Asijská rozvojová banka (ADB) a MMF.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 115,60 mil. (Světová banka)

Složení populace:

33,39 % – 0–14 let

62,12 % – 15–64 let

4,49 % – 65 let a více

Očekávaná délka života muži 68,7 let/ ženy 74,7 let

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: počet registrovaných pracovních sil: 47 350 000 osob

Nezaměstnanost – oficiálně vykazovaná: 4,8 % (leden 2023)

Náboženské složení: 92 % křesťané, z toho: 81 % římsko-katolíci, 3 %: Iglesia ni Christo (filipínská křesťanská denominace), 2,8 % protestanti, 2 % Aglipayan (místní unitářská církev), 3,9 %: ostatní křesťané; 6 % – muslimové 2 % – jiná náboženství

Dva úřední jazyky: angličtina a filipínština (tagalština)

Komise pro filipínský jazyk zaznamenala v zemi celkem asi 175 jazyků a řadu dalších dialektů. Tři největší jazyky: tagalština (Tagalog – hlavní ostrov Luzon, Mindoro a Panay a okolí) cebuánština (Cebuano nebo také Visaya – ostrovy Cebu a Bohol, jih Negrosu, východ Mindanaa a okolí) ilokánština (Ilocano: sever ostrova Luzon). Většina filipínských jazyků patří do skupiny malajsko-polynéských jazyků, tj. jedné z hlavních větví austronéské jazykové rodiny a jednou z nerozšířenějších jazykových skupin světa vůbec. Zahrnují většinu jazyků ostrovů jihovýchodní Asie, Madagaskaru, Nového Zélandu a Oceánie. Největším z nich – tagalština či tagalog je mateřským jazykem asi třetiny Filipínců. V zemi je dále 13 jazyků s nejméně 1 milionem rodilých mluvčích: Tagalog, Cebuano, Ilokano a dále Hiligaynon (Ilongo), Waray-Waray, Kapampangan, Bikol, Pangasinan, Maranao, Maguindanao, Kinaray-a a Tausug.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Filipíny se v roce 2023 ukázaly jako nejrychleji rostoucí ekonomika uskupení ASEAN s 5,5% růstem HDP a v nominálním vyjádření HDP si udržely pozici mezi 15 největšími asijskými ekonomikami. Ovšem s ohledem na pokračující populační boom ekonomika v per capita vyjádření neroste ve srovnání se zeměmi regionu ASEAN až tak vysokým tempem. V budoucnu se nadále očekává solidní tempo růstu, které by se mělo pohybovat v rozmezí 5,7 až 6,4 %. Růst je dán především vyššími domácími investicemi a soukromou spotřebou. Mezi zahraničními investicemi dominuje outsourcing telefonických a infromatických služeb ze zahraničí, tzv. BPO. Růst zaznamenává i sektor domácího cestovního ruchu. Pokračující urbanizace, rostoucí střední třída a velká populace s průměrným věkem 25 let rovněž dávají předpoklady pro vzrůstající kupní sílu obyvatelstva. Plánované rozsáhlé vládní investice do infrastruktury společně s nezanedbatelným množstvím remitencí přicházejících od Filipinců ze zahraničí jsou také výrazným zdrojem růstu HDP. Soukromá spotřeba rostla i díky dlouhodobým převodům příjmů 10 milionů Filipinců pracujících v zahraničí. Filipíny jsou jedním z hlavních exportérů lidské práce, v oblasti východní a jižní Asie zaujímají první příčku a Filipínci jsou ve světě známí hned v několika oborech. Ženy často pracují jako ošetrovatelky, zdravotní sestry či vychovatelky, muži tvoří vůbec největší skupinu námořníků v mezinárodní lodní přepravě a velké procento elektronického průmyslu na Filipínách je dobrým základem pro vývoz pracovní síly v tomto oboru. Míra nezaměstnanosti v loňském roce průběžně klesala a k lednu 2024 dosáhla hodnoty 4,5 %. I přes jednoznačnou ocenění ekonomického úspěchu, Filipíny nadále zůstávají zemí s největšími rozdíly mezi chudými a bohatými v regionu. Giniho koeficient měřící tyto rozdíly má na Filipínách hodnotu 42,98, tedy dvojnásobek oproti ČR. Další, dlouhodobý, ekonomický rozvoj však může ohrožovat nízká produktivita práce a nedostatek pracovních míst tvořících vyšší přidanou hodnotu.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	5,72	7,57	5,57	5,7	6,4
HDP/obyv. (USD/PPP)	8933,12	10136,53	10920	11660	12470
Inflace (%)	4,43	5,8	5,99	2,7	3,6
Nezaměstnanost (%)	8,03	5,45	4,58	3,80	3,70
Export zboží (mld. USD)	74,653	78,837	73,366	79,069	85,225
Import zboží (mld. USD)	123,486	145,06	137,22	150,988	177,062
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-52,806	-69,683	-66,802	-74,718	-93,112
Průmyslová produkce (% změna)	52,60	15,15	4,42	7,00	7,50
Populace (mil.)	113,88	115,56	117,30	119,10	120,90
Konkurenceschopnost	52/64	48/63	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	3/7	3/7	3/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Po předchozí vládě zdolávající ekonomické dopady pandemie převzala Marcosova administrativa obrovský státní dluh, který i nadále nominálně roste. Celkový nesplacený dluh filipínské národní vlády vzrostl v lednu 2024 na nové rekordní maximum 14,79 bilionu PHP. Současná administrativa spoléhá na to, že relativně stabilní růst HDP jí umožní alespoň opticky snížit poměr dluhu k HDP. Do roku 2025 a 2028 má administrativa za cíl snížit poměr dluhu k HDP na méně než 60 %, respektive 51,1 %. Konkrétní úsporná opatření, kterými by mělo dojít ke snížení státního dluhu, představeny nebyly. Dle střednědobého fiskálního plánu chce Marcosova administrativa upřednostňovat domácí zdroje před externími zdroji financování státu a dluhu, aby byla země chráněna před devizovým rizikem.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,30
Veřejný dluh (% HDP)	60,20
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-12,062
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

Očekávalo se, že filipínské peso bude v roce 2024 obchodováno ve vztahu k americkému dolaru v rozmezí 53-57 PHP, ve druhém kvartálu 2024 ovšem začalo PHP opět oslabovat a atakuje hodnoty rekordního oslabení na hodnotu 1 USD = 59 PHP z podzimu 2022. V minulém roce se pesu podařilo částečně posílit vůči dolaru i díky sérii zvýšení úrokových sazeb ze strany centrální banky Bangko Sentral ng Pilipinas (BSP). K poslednímu navýšení BSP přistoupila na říjnovém zasedání, kdy se klíčová sazba zvedla o 0,25 p. b., na hodnotu 6,5 %. Od té doby zůstává nezměněna a uvolnění monetární politiky se obecně očekává až ve druhém pololetí 2024.

2.3 Bankovní systém

Filipínský bankovní sektor se nevyvíjí tak rychle, jako v ostatních asijských zemích. V čele bankovního systému stojí Bangko Sentral ng Pilipino (BSP), která plní tradiční úlohu centrální banky a určuje monetární politiku. Bankovní systém patří k jednomu z mála sektorů ekonomiky otevřeným zahraničním investorům, resp. umožňující nadpoloviční vlastnický podíl při investici v zemi.

Bankovní systém

- Centrální banka – regulátor finančního systému.
- obchodní banky – mají rozhodující postavení v bankovním systému a poskytují plný rozsah bankovních služeb. Bankami s největším počtem poboček jsou lokálně vlastněné Banco de Oro (BDO - konglomerát SM) a Bank of the Philippine Islands (BPI - konglomerát Ayala).
- místní banky (rural banks) – mají významné postavení v ostatních regionech, kde zajišťují fungování bankovního systému a slouží též pro financování sektoru zemědělství.
- spořitelny (savings' banks) vznikly počátkem 70. let a slouží hlavně jako místo pro poskytování úvěrů.
- zahraniční banky – jsou zaměřeny především na provádění zahraničních finančních a obchodních transakcí. Podle současného zákona může mít zahraniční banka max. 9 poboček. Některé zahraniční banky se snaží sloučením s místní bankou o snadnější proniknutí na filipínský trh.
- rozvojové banky (development banks) – jde o 2 specializované banky:
 - The Development Bank of the Philippines sloužící k financování rozvoje infrastruktury, zemědělské produkce, výroby elektrické energie a na podporu exportu.
 - The Land Bank sloužící k realizaci vládních nákupů půdy pro jejich další přerozdělování v rámci programu agrární reformy.

Bankovní sektor Filipín je ze strany IMF považován za stabilní díky mírnému klesání podílu špatných úvěrů a vysoké kapitalizaci bank i nad rámec povinnosti stanovené BSP. Problémem zůstává velký počet finančních institucí a roztržitost bankovního systému. Kapitálový trh je relativně dobře rozvinut.

2.4 Daňový systém

Vybíráním daní a poplatků je pověřen státní daňový úřad tzv. Bureau of Internal Revenues (BIR) pod dohledem a řízením ministerstva financí. Zákon stanovuje daně z příjmu, majetku, darovací daň, DPH, ostatní procentuální daně, spotřební daň, kolkovné a daně dodatečně uplatněné a vybírané BIR. Daně jsou uplatňovány na osoby a korporace prostřednictvím regionálních výběrčích míst, která zřizuje BIR nebo za které mohou sloužit příslušné vládní kanceláře nebo i banky k tomu zmocněné. Vybírání cla přísluší celnímu úřadu (BOC – Bureau of Customs). Místní radnice (tzv. lokální správní jednotky - Local Government Units – LGU) jsou oprávněny v místech své pravomoci vybírat z některých činností další daně.

Filipínské společnosti jsou zdaněny z celosvětového příjmu; nerezidentské společnosti jsou zdaněny pouze z filipínských zdrojů. Zahraniční společnost s pobočkou na Filipínách je zdaněna z příjmu filipínského zdroje. Zdanitelný příjem poboček se počítá stejným způsobem jako dceřiné společnosti. Daň z příjmů právnických osob je uvalena na zisky korporace, které se obvykle skládají z příjmů z podnikání / obchodování. Při výpočtu zdanitelného příjmu lze odečíst běžné obchodní výdaje. Filipínské společnosti jsou obecně od 1. července 2020 zdaněny sazbou 25% (sníženo z 30%), s výjimkou společností s čistým zdanitelným příjmem nepřesahujícím 5 milionů PHP a s celkovými aktivy nepřesahujícími 100 milionů PHP, které jsou zdaněny ve výši 20%. ROHQ jsou zdaněny běžnou sazbou daně z příjmu právnických osob.

Daň z příjmu fyzických osob je progresivní a rozdělená do šesti pásem. Od ledna 2023 došlo ke snížení sazby daně u všech příjmových skupin s výjimkou nejvyšší, kde zůstává 35% sazba. U dalších příjmových skupin se nové sazby pohybují v rozmezí od 0 % (pro FO s ročním příjmem do 250 000 PHP) do 30 % (pro roční příjem do 8 000 000 PHP). Mezi politiky existuje deklarovaný zájem sazby pro FO (s výjimkou skupiny osob s příjmy nad 8 mil. PHP) dále snižovat. Základní sazba DPH je 12 %, některé produkty jsou od DPH osvobozeny (čerstvé ovoce, zelenina anebo energie z obnovitelných zdrojů).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Česko-filipínská obchodní relace zaznamenala v loňském roce mírný pokles z důvodu snížení filipínských exportů do ČR. Po rekordním propadu v českém vývozu v roce 2022 z důvodu přerušení vývozu polovodičů na Filipíny se český export odrazil od dna. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán u exportu strojů a svítidel. Dlouhodobě se na filipínském trhu daří i vývozem zbraní a munice. Naopak propadl vývoz syrovátky a to z důvodu klesající cenové konkurenceschopnosti českých výrobců způsobené vysokými výrobními náklady (cenami energií).

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	2,62	2,83	2,59	1,30	1,72
Export do ČR (mld. CZK)	10,54	10,93	11,11	13,85	11,80
Saldo s ČR (mld. CZK)	7,92	8,10	8,52	12,54	10,07

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	404,48	23,46
891	Zbraně a munice	135,62	7,87
728	Stroje, zařiz. ost. pro určitá odvětví průmyslu, díly	122,98	7,13
776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap., díly	85,95	4,99
813	Výrobky techniky osvětlovací j. n.	74,86	4,34

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	2459,74	20,85
776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap., díly	1829,54	15,50
751	Stroje kancelářské	1090,67	9,24
771	Stroje elektrické (ne točivé) a jejich díly	939,45	7,96
851	Obuv	747,24	6,33

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Jedním z klíčových faktorů, který přispívá k úspěchu filipínského exportu do EU je účast v programu GSP+, který Filipínám umožňuje bezcolní vývozy na trh EU. Do režimu GSP+ spadají až 2/3 filipínského exportu do EU. Nařízení o režimu GSP+ mělo původně platit do konce roku 2023 ale po sérii jednání Evropská komise připravila návrh na prodloužení příslušného nařízení. Filipíny tak budou moci těžit ze snadnějšího přístupu na jednotný trh EU a do konce roku 2027. V červenci 2024 při příležitosti návštěvy předsedkyně Evropské komise v Manile byl oznámen zájem obnovit jednání o dohodě o volném obchodu (FTA). Jednání o FTA začala již v r. 2015, avšak byla přerušena v r. 2017 z důvodu zhoršující se lidskoprávní situace za vlády bývalého prezidenta Duterteho.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	7404,24	5768,07	7057,62	7580,24	7346,34

Export do EU (mil. EUR)	7465,54	6518,73	8168,90	10783,03	8798,88
Saldo s EU (mil. EUR)	61,30	750,66	1111,28	3202,79	1452,54

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Největší část vývozu směřuje do Hongkongu, který slouží i jako vstupní brána do Číny a na další trhy. Importu na Filipíny dominuje pevninská Čína.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	101166,99	82256,04	107166,93	126600,26	119582,16
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	58141,85	53804,78	60885,13	62141,19	59064,67
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-43025,15	-28451,27	-46281,80	-64459,07	-60517,49

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Data filipínské centrální banky činil čistý příliv PZI za celý rok 2023 8,9 miliardy USD, což představuje 6,6% pokles z 9,5 miliardy USD zaznamenaných v roce 2022. Hlavními zdroji přímých zahraničních investic bylo Japonsko (51 %), USA (13 %), Singapur (12 %) a Německo (8 %), přičemž investice byly alokovány především do výroby (53 %), nemovitostí (13 %) a finančních a pojišťovacích činností (10 %). U investorů přetrvávají obavy ohledně místního podnikatelského prostředí, utlumeného globálního hospodářského růstu a geopolitických rizik, které nadále ovlivňují rozhodovací procesy investorů.

Filipíny se v žebříčku OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index tradičně umísťují na nejhorších pozicích. Tři klíčové legislativní iniciativy zaměřené na otevření filipínské ekonomiky zahraničním investorům (Public Services Act - PSA, Retail Trade Liberalization Act – RTLA a Foreign Investment Act) vstoupily v platnost v roce 2022. PSA umožňuje zahraniční investice do sektorů, ve kterých byly předtím zapovězeny (včetně telekomunikací, letišť či železnic). RTLA pak snižuje požadavky na minimální splacený kapitál pro zahraniční společnosti působící v oblasti maloobchodu.

První novodobou českou investicí na Filipínách realizovala v r. 2013 skupina PPF, která ovšem v listopadu 2022 oznámila prodej filipínské pobočky firmy Home Credit za 416 milionů EUR. ČR je na Filipínách opět bez jakékoliv významné investice. Investice v opačném směru jsou limitované nízkým stupněm rozvoje filipínské ekonomiky a místní průmyslové základny. Filipínským investorem v ČR je IMI (Integrated Micro-Electronics, patřící do konglomerátu Ayala) s továrnou u Plzně a zaměřuje se především na automobilovou elektroniku.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

EU a Filipíny v lednu 2018 uzavřely rámcovou dohodu o partnerství a spolupráci (PCA), která vstoupila v platnost 1. března 2018. V červenci 2023 byl oznámen zájem obnovit jednání o Dohodě o volném obchodu mezi EU a Filipínami. Obnovení jednání o Dohodě o volném obchodu bylo potvrzeno a formálně oznámeno v březnu 2024. První kolo obnovených jednání se očekává na podzim roku 2024.

Smlouvy s ČR

1. Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Filipínské republiky o letecké dopravě, Praha , 23.04.1992
Vstup v platnost: 23.04.1992
2. Dohoda mezi Českou republikou a Filipínskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic a Protokol, Manila , 05.04.1995
Vstup v platnost: 04.04.1996
3. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Filipínské republiky o sukcesi do dvoustranných mezinárodních smluv sjednaná výměnou nót, Pasay City , 28.08.1995 Vstup v platnost: 28.08.1995
4. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Filipínské republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických nebo služebních pasů České republiky a pro držitele diplomatických nebo úředních pasů Filipínské republiky, Manila , 13.11.2000 Vstup v platnost: 29.10.2001
5. Smlouva mezi Českou republikou a Filipínskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Manila , 13.11.2000 Vstup v platnost: 23.09.2003
6. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Filipínské republiky o spolupráci v oblasti kultury, školství, vědy a sportu, Manila, 25.07.2013 Vstup v platnost: 01.04. 2014
7. Dohoda mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Filipínské republiky o obranné spolupráci, Praha, 29.05. 2017 Vstup v platnost: 27.10. 2017
8. Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Filipínské republiky, Praha, 31.07. 2017 Vstup v platnost: 01.05. 2018.

3.4 Rozvojová spolupráce

Filipíny nepatří mezi prioritní země zahraniční rozvojové spolupráce ČR, v minulosti zde nicméně bylo realizováno několik velkých rozvojových projektů v sektoru vody a sanitace, na něž je možné navázat i obchodně-ekonomickou spoluprací. Největší bilaterální projekt „Dodávky pitné vody pro Manilu po škodách způsobených tajfuny“ (Strojírny Brno, a.s.) v hodnotě přes 2 mil. USD byl realizovaný v letech 2006 – 2011. ČR tradičně poskytuje Filipínám také humanitární pomoc v souvislosti s přírodními katastrofami na pomoc po záplavách, ničivých tajfunech nebo zemětřeseních, včetně obnovy a prevence dalších katastrof. Např. v roce 2019 bylo finančně podpořeno budování alternativních evakuačních center ve městech Malabon, Navotas, Cebu City a Cagayan de Oro. V roce 2020 ČR podpořila vzdělávání mládeže v největším manilském slumu Baseco (z důvodu pandemie COVID-19 realizováno v roce 2022). ČR také pravidelně na Filipínách realizuje tzv. malé lokální projekty (MLP), které se zaměřují zejména na pomoc znevýhodněným skupinám (ženy, děti) a ochranu životního prostředí. V roce 2022 byl realizován MLP výstavby fotovoltaické elektrárny a elektrifikace pro domorodou horskou komunitu v Sitio Nacolcol (provincie Zambales) v hodnotě 469 tis. Kč. O zlepšení situace v místním mlékárenském sektoru ČR dlouhodobě usiluje prostřednictvím rozvojového nástroje AidForTrade, v rámci kterého dochází k transferu know-how od českých odborníků k filipínským farmářům a zpracovatelům mléka (další fáze je v plánu v letošním roce). S rozvojem mlékárenského sektoru se na místním trhu mohou uplatnit i české technologie na skladování syrového mléka či přístroje a technologické vybavení pro jeho další zpracování. Na Filipínách působí organizace Člověk v tísni s centrálou na ostrově Samar, jehož filipínská pobočka se zaměřuje zejména na posilování kapacit zemědělství a rozvoj obnovitelných zdrojů energie.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Obranný a bezpečnostní sektor

Rostoucí napětí v regionu bude vyžadovat pokračování modernizačních programů všech složek filipínských ozbrojených sil. Ministerstvo národní obrany v roce 2023 revidovalo třetí fázi modernizačního programu, kterou nazvalo Re-Horizon 3. Zároveň došlo k prodloužení implementace programu z 5 let na 10 let. Modernizace ozbrojených sil by v příštích deseti letech měla přesáhnout částku 800 miliard korun. Příležitosti pro české firmy existují v oblasti dodávek palných zbraní a munice, balistické ochrany, různých vojenských vozidel, letadel i radarové techniky.

► Civilní letectví, vesmír

Země rozprostírající se na 7 tisících ostrovech, z nichž 2000 je obydlených, bude vždy odkázána na využívání letecké dopravy. Vláda má ambiciózní plány pro investice do sektoru, které vytvoří exportní příležitosti pro české výrobce hangárů, modulárních letišť, radarů a systémů řízení letového provozu či malých dopravních letadel. Atraktivní přírodní podmínky nabízí příležitosti i pro rekreační a sportovní létání a ultralighty.

► Zemědělství a potravinářství

I přesto, že zemědělství zaměstnává na 20 % pracovních sil, je produkce nedostatečná a země je závislá na dovozu potravin. Kromě agrárního exportu tak pro české firmy existují příležitosti spojené s programy mechanizace a modernizace zemědělství, transfery technologií a know-how. Citelná je i rostoucí obliba českého piva, trh tvořený střední a vyšší třídou není zdaleka saturován. Filipínský trh se nově otevřel i úspěšně akreditovaným českým podnikům vyvážejícím vepřové a hovězí maso.

► Energetika

S pokračujícím rozvojem země stoupá i spotřeba energie, kterou Filipíny z více než 80 % získávají z fosilních zdrojů. Globální důraz na přechod k zeleným energiím silně rezonuje i na Filipínách, které už nyní získávají 20 % energie z obnovitelných zdrojů (OZE). Ministerstvo energetiky plánuje zvýšení podílu OZE až na 50 % v následujících dekadách. S rozvolněním pravidel pro zahraniční investice mají nyní i české firmy příležitosti k přímému zapojení do výstavby solárních, větrných a vodních elektráren.

► Voda a životní prostředí

Přístup k pitné vodě, odpovídající sanitační technologie a odpadové hospodářství stále patří mezi výzvy, se kterými se Filipíny plně nevyvířely. V souladu s plánem na hromadné uzavírání povrchových skládek odpadu plánuje vláda umístění zařízení na využití materiálu (MRF) do všech více než 40 tis. nejmenších správních jednotek v zemi. Některé obce plánují po uzavření povrchových skládek vybudování zařízení určených pro přeměnu odpadu na energii prostřednictvím projektů PPP. Z důvodu častých povodní a klimatických změn jsou nezbytné i investice do protipovodňových systémů a vodního managementu v krajině.

► Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání

Filipíny si uvědomují důležitost výzkumu, vývoje a inovací pro udržitelný a inkluzivní ekonomický růst a pamatuje na to i rozpočet příslušného Ministerstva vědy a technologií, které bude letos hospodařit s 10 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o více než 7 %. Existuje prostor pro prohloubení stávající spolupráce v zemědělských oborech s českými univerzitami. Nové příležitosti pro zapojení českých vědeckých a výzkumných institucí jsou v oblasti využívání vesmírných dat a také v jaderných technologiích.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Filipíny jsou jedním z největších světových souostroví. Nachází se v jihovýchodní Asii v západním Tichém oceánu. Jeho ostrovy jsou rozděleny do tří hlavních geografických oblastí - Luzon, Visayas a Mindanao. Filipíny jsou díky své souostrovní povaze kulturně rozmanitou zemí. Země je jediným asijským státem s dominantním křesťanstvím (katolická církev, značný zájem o Pražské Jezulátko). S ohledem na španělskou, resp. posléze americkou koloniální minulost a ekonomický vliv USA je země, zejména hlavní město, značně westernizovaná.

4.2 Oslovení

Přestože prakticky všichni vzdělaní Filipínci mluví anglicky, nebylo by dobré očekávat, že komunikace bude probíhat v evropském stylu. Je třeba si uvědomit, že způsob chování Filipínců je nepřímý, ostatně podobně jako jinde v Asii. Mnoho lidí proto říká „ano“ i v situaci, kdy myslí „ne“. Velmi časté používání sousloví „yes sir“ (i vůči dámám) i v odpovědi na nejednoznačnou otázku pak může nenavkyklého evropského businessmana i rozčílit. Každý souhlas musí být nahlížen velmi opatrně a v případě jednání by měl být doprovázen dalšími návrhy nebo pokyny k jednání. Firemní „handshake“ je ve filipínské obchodní komunitě standardním protokolem a jednotlivci jsou osloveni svými tituly a příjmeními až do doby, kdy dojde k bližšímu seznámení. Nejméně dvakrát je vítán dar mezi obchodními partnery: počáteční setkání a uzavření obchodní dohody. Dar nemusí být nutně drahý, ale měl by být kvalitní. Ideálním dárkem může být něco, co nese logo vaší společnosti a zároveň vyjadřuje obchodní záměr a přátelské gesto. Prezentace daru je velmi důležitá a proto zabalte dar do pěkného obalu. V neposlední řadě neočekávejte, že příjemce otevře dar ve Vaší přítomnosti.

4.3 Obchodní schůzka

Velmi zdvořilé vyjadřování je na Filipínách pravidlem. Přímé příkazy bez zdvořilých obrátů (please, can you atp.) nejsou zvykem. Kromě přitakávání „yes“ může zahraničního návštěvníka zmást i stálý úsměv na tvářích Filipínců, který ne vždy značí souhlas nebo potěšení, ale často zakrývá naopak nesouhlas nebo nejistotu. Úcta ke starším je silně zabudována do místní mentality a na vesnicích i v současnosti běžně potkáte děti, které si při setkání na ulici přiloží ruku staršího člověka (občas i cizince) k čelu ve formě jistého „požehnání“. Děti jsou pro místní rodiny požehnáním a ženy mají v této společnosti silnější postavení než v některých okolních zemích. Filipíny byly první zemí v Asii, kde ženy mohly volit. Je vhodné vzít si na důležitá jednání právníka? V případě pokročilého jednání a přítomnosti právního zástupce druhé strany je jisté vhodné postupovat stejně. Při soudním přelíčení se dává přednost filipínskému právu. Opakovaná odvolání proti rozsudku mohou vést k tomu, že se spor ocitne až před Nejvyšším soudem. Jeho rozhodnutí je konečné. Není neobvyklé, že během soudního projednávání sporu dochází k častému lobování ve sdělovacích prostředcích. Rovněž se mohou vyskytnout netradiční i násilné způsoby řešení sporů. Zkušenosti některých zahraničních firem naznačují, že i nestranný místní soud je ovlivňován místním prostředím anacionalismem. Např. před několika lety soud neuznal žalobu firmy McDonald pro porušení registrované známky jejich výrobku Big Mac filipínskou firmou Big Mak, prodávající také hamburgery.

Jak je to během jednání s občerstvením? Na obchodních schůzkách se často podává lehké občerstvení. Základem je nikdy neurazit svého hostitele odmítnutím, i když jste právě měli velkou snídani nebo oběd, než jste dorazili. V restauracích i či soukromých rezidencích vždy vyčkejte instrukcí svého hostitele a počkejte, až budete poučeni, kde sedět, a pokud jde o bufet, tak vyčkejte na pokyn k odebrání pokrmů. Zatímco mnoho asijských kultur věří, že nechat malou část jídla na talíři na konci jídla, je ukázkou úcty, Filipíncům opravdu nevádí, pokud projevíte své uznání zkonsumováním celého pokrmu až do posledního sousta. Vždy následuje písemné poděkování za pozvání.

Co si obléci do restaurace? Kromě běžného obleku, muži na Filipínách používají tradiční dlouhé košile zvané „barong“, zdobené na přední straně prýmkami a obvykle s perleťovými knoflíky. Tato košile se nosí vytažena z kalhot a má stejnou hodnotu jako sako, které v místních klimatických podmínkách může být na obtíž. Kvalitnější a dražší barongy bývají vyrobené z ananasového vlákna. Jedná se o obdobu podobných košil ze španělských kolonií jinde ve světě (např. Kuba).

4.4 Komunikace

Koncept chování „pakisama“ (sounáležitosti, přátelství, sdílení) je velmi silnou součástí filipínské mentality, která se nechová individualisticky. Mnoho Evropanů ocení snahu Filipínců být vždy nápomocný v rámci skupiny. Z tohoto důvodu je také potřeba být si neustále vědom otázky cti, resp. konceptu „ztráty tváře“, ve kterém navíc urážka jednoho může být pociťována jako urážka všech. Není neobvyklé si dohodnout schůzku i měsíc předem. Jako profesionální zdvořilost vždy potvrďte datum telefonicky několik dní předem a poskytněte předem kopie veškerých materiálů, které jsou nezbytné k objasnění cílů schůzky. Doprava ve velkých filipínských městech patří k nejhorším na světě a vždy si musíte vyhradit dostatek času, abyste se dostali do cíle. Z tohoto důvodu není rozumné plánovat několik schůzek denně, ale spíše počet omezit a nechat si dostatečnou časovou rezervu k přesunu. Vedle pravidelných svátků existují i pohyblivé náboženské svátky, mezi něž na Filipínách patří vedle křesťanských i muslimské svátky, s ohledem na 5% menšinu filipínských muslimů. Jejich termín závisí na islámském lunárním kalendáři. Další volné dny jsou vyhlášeny např. den voleb apod. Často jsou tyto dny volna vyhlášeny tak, aby spojily pravidelný svátek s víkendem. Jednotlivé části Filipín vč. Manily, dále slaví své místní svátky (fiesta) – většinou se jedná o svátky patronů. Tyto dny pak jsou místními dny pracovního volna.

4.5 Doporučení

Českým podnikatelům, kteří se o vstup na filipínský trh zajímají, lze doporučit, aby pozornost věnovali nalezení vhodného distribučního a prodejního kanálu, který je předpokladem pro úspěšné umístění zboží na filipínském trhu. V podmínkách tohoto trhu se jeví jako nutnost realizovat prodej či se účastnit tendrů za pomoci filipínských partnerů - dovozců nebo výhradních distributorů s vhodnou formou jejich zainteresovanosti a s vhodnou formou účasti dodavatele. Výhodou využívání distributora nebo zástupce je jeho znalost trhu a především mentality místního zákazníka. Využití „specialistů“ se znalostí problematiky celního odbavování případně jiných aktů při jednání s místními úřady tento proces urychluje a zlevňuje.

4.6 Státní svátky

Vedle pravidelných svátků existují i pohyblivé náboženské svátky mezi něž na Filipínách patří vedle křesťanských i muslimské svátky, s ohledem na 5% menšinu filipínských muslimů. Jejich termín závisí na islámském lunárním kalendáři. Některé svátky jsou vyhlášovány ad-hoc z rozhodnutí prezidenta. Na Filipínách je vyhlášeno těchto 20 státních svátků:

- 1. leden Nový rok
- Čínský nový rok
- 25. únor EDSA revoluce
- 9. duben Day of Valor / Bataan and Corregidor Day – výročí pádu obránců Filipín za 2. sv.v.
- Zelený čtvrtek
- Velký pátek
- Černá sobota
- 1. května Svátek práce
- 12. června Den nezávislosti – 1898 – hlavní státní svátek, datum nezávislosti na Španělsku (finální nezávislost vyhlášena na USA až 4. 7. 1946 i ta byla v minulosti st. svátkem)
- Eid' l Fitr – Slavnost přerušení půstu (Konec ramadánu)
- 21. srpen Den Ninoy Aquino (Ninoy Aquino Day)
- 25. srpen Den národních hrdinů
- 5. října Svátek obětování – Eidul Adha – připomínka starozákonní Abrahámovy oběti berana namísto syna.
- 1. listopadu Den všech svatých
- 30. listopadu Den A. Bonifacia
- 25. prosince 1. Svátek vánoční
- 26. prosince 2. Svátek vánoční
- 30. prosince Den J. Rizala
- 31. prosince Silvestr

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Nalezení vhodného distribučního a prodejního kanálu je předpokladem pro úspěšné umístění zboží na filipínském trhu. V podmínkách tohoto trhu se jeví jako nutnost realizovat prodej či se účastnit tendrů za pomoci filipínských partnerů – dovozců nebo výhradních distributorů s vhodnou formou jejich zainteresovanosti a s vhodnou formou účasti dodavatele. Vzhledem k administrativním obstrukcím a komplikovaným právním vztahům je nejen vhodné ale ze zákona často nutné aplikovat formu společného podniku ale až po dobré a dlouhodobé spolupráci s distributorem /zástupcem a obsazení určité části trhu. Výhodou využívání distributora nebo zástupce je jeho znalost trhu a především mentalita místního zákazníka. Využití „specialistů“ se znalostí problematiky celního odbavování případně jiných aktů při jednání s místními úřady tento proces urychluje a zlevňuje. Vhodná volba výše provize, rozsahu sortimentu a vymezení teritoria působnosti jsou rozhodujícím kritériem pro další spolupráci s místním zástupci. Ti většinou požadují od počátku exkluzivitu zastoupení výrobce, aby mohli krýt vysoké náklady, které musí vynaložit pro uvedení výrobku na trh. Exkluzivitu je vhodné poskytnout až po získání určitých zkušeností s vybraným zástupcem a je vhodné ji vázat na minimální roční obrát. Z teritoriálního hlediska je většina dovozů realizována přes přístav nebo letiště Manila a případně přes letiště CLARK severně od Manily. V roce 2014 došlo k omezení provozu kamionů přes Makati City (de fakto část Manily), což výrazně komplikuje převážení zboží mezi výrobcí a přístavem. Výrobci jsou tak nuceni za průjezd Manilou buď platit, anebo využívat přístav Batangas, který je s Manilou propojen dálnicemi SLEX a Star. Převoz do Batangasu samozřejmě oproti Manile zvyšuje náklady. Dalším významným mezinárodním přístavem je přístav Cebu. Přístav v Davao City na ostrově Mindanao slouží obchodu s jižními sousedy Filipín zejména s Indonésií, Malajsií a sultanátem Brunei-Darusalam. V celním sazebníku a ve vyhlášce BOC (Bureau of Customs) jsou uvedeny položky, které je zakázáno dovážet: drogy (včetně máku) a nástroje k jejich distribuci, úpravě a užívání nebo propagaci, pornografie, nepravé šperky a vzácné kovy nebo slitiny, neuvádějící správnou ryozost, protistátní materiály, materiály nebo přístroje k provozování hazardních her. Zbraně a různé vojenské materiály není možno dovážet bez zvláštního povolení. Zařazení položek do seznamu regulovaných nebo zakázaných se mění a porušení může být kvalifikováno jako trestný čin. Proto se doporučuje ověřit si zařazení položky u CICO – Customs Import Classification Office i u běžných druhů zboží. Dokumenty Podstatnou zákonnou podmínkou pro dovoz byla do 31. 3. 2000 předvývozní kontrola zboží nezávislou agenturou. Filipínská vláda měla pro tento účel uzavřenou dohodu s SGS, jejíž platnost však již skončila. Od 1. 1. 2000 Filipíny přešly na systém určování celní hodnoty podle pravidel WTO – Transaction values, čili skutečná je cena placená. Ukončení povinnosti předvývozní kontroly u exportu na Filipíny je možno považovat za významný krok v liberalizaci obchodu. Vláda v následujících letech zvažovala obnovení předexportní inspekce na všechno zboží, dovážené do země. Jako důvody byly uváděny snahy o pašování některých druhů zboží do země a celní úniky. K obnovení však zatím nedošlo. Celní faktura by měla vždy obsahovat cenu rozdělenou na hodnotu zboží EXW, dále dopravné, pojištění a jiné výlohy/poplatky. Tarify Spolu se členstvím ve WTO se Filipíny zavázaly dodržovat harmonogram snižování celních tarifů.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podmínkou pro zřízení zahraničního podniku, kanceláře, reprezentace nebo společného podniku povolení u příslušné vládní instituce tj. zapsání v obchodním rejstříku v „Bureau of Trade“, registrace u „Securities and Exchange Commission“ (SEC), registrace u Board of Investment (BOI) a u Philippine Economic Zone Authority (PEZA) v případě, že se jedná o investici v rámci IPP (Investment Priority Plan) na které se vztahují zvýhodnění, poskytovaná BOI nebo PEZA, v případě investice v oblasti volných zón v Subic nebo Clark je zapotřebí získat povolení od příslušných správ těchto zón, registrace na magistrátu Manily (Office of the Mayor) nebo příslušného správního provinčního místa, registrace u daňového úřadu – „Bureau of Internal Revenues“ (BIR), registrace místních zaměstnanců u SSS a DoLE, získání pracovního povolení pro zahraničního pracovníka u DoLE. Povolení k činnosti reprezentační kanceláře vydává Securities and Exchange Commission SEC na základě dokladu o převedení částky na provoz kanceláře, ověřené kopie rozhodnutí představenstva firmy o zřízení kanceláře na Filipínách a jmenování rezidentního agenta, souhlasu agenta se jmenováním, auditorem potvrzené účetní rozvahy mateřské společnosti za předchozí rok a ověřené kopie výpis z obchodního rejstříku. V případě neziskové reprezentační kanceláře není třeba se registrovat na Board of Investment – BOI (Department of Trade and Industry). Zkušenosti s registrací vlastní pobočky mají české firmy teprve čerstvou. V zemi mají vlastní registraci firma BTL, dále Home Credit (2013) a z organizací Člověk v Tísni (2014). Poznámka: Všechny české dokumenty musí být přeloženy do angličtiny a superlegalizovány velvyslanectvím Filipín v Praze. Reprezentační kancelář nevytváří zisk a proto neodvádí daň z příjmu ani DPH a nevztahují se na ni předpisy o repatriaci zisku. Jednotlivec, který není občanem Filipín (bez ohledu na délku pobytu), podléhá pouze dani z příjmu ze zdrojů na Filipínách. Paušální sazba daně cizinců, registrovaných u „Regional or Area Headquarters and Regional Operating Headquarters of Multinational Companies“ pro příjmy nebo např. diety činí 15 %.

5.3 Marketing a komunikace

Vzhledem k charakteru výrobků českých firem je třeba využít nejvhodnějších prostředků propagace, které jsou jiné než agresivní reklamy na různé druhy spotřebního zboží, kosmetiky a nejnovějších mobilních telefonů. Vhodně a správně umístěná reklama v rozhlasu, televizi, světelná nebo plakátová reklama na ulici znamenají velkou podporu prodeje inzerovaných výrobků, zvláště spotřebního charakteru. Filipínské reklamní agentury, kopírující příklady z USA, propagují celoplošně inzerované výrobky. V současné době nejvýhodnější a zároveň nejdražší reklama je během zápasů v košíkové, která je nejpopulárnějším filipínským sportem. Rozhlasová reklama stále hraje významnou roli zejména v chudých provinciích, protože radiový přijímač je pro většinu Filipínců dostupnější než televize. Přispívá tomu také lepší pokrytí radiovým signálem než televizním. S rozmachem mobilního internetu a sociálních sítí nelze opomenout marketing v digitálním prostoru. Nejpoužívanější sociální sítí na Filipínách je i nadále Facebook. V menší míře a zejména mezi mladší populací se popularitě těší i Instagram a čínský TikTok, přes které lze v rámci spolupráce s influencery oslovovat potenciální zákazníky. Inzerce v cca 20 novinových denících, které vycházejí v Manile, je standardní masovou reklamou, která denně oslovuje asi 10 milionů Filipínců. Mezi nejvhodnější patří deníky Manila Bulletin, Philippine Daily Inquirer, Philippine Star a několik deníků v místním jazyce tagalog. Doporučuje se také reklama ve speciálních odborných a profesně zaměřených časopisech. Mezi prostými Filipínci jsou velmi oblíbené libovolné samolepky. Rozdané propagační samolepky firem se pravděpodobně objeví na některém tradičním místním dopravním prostředku jeepney a poskytnou tak levnou a dlouhodobou propagaci firmy / výrobku mezi širokou veřejností.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematiku ochrany duševního vlastnictví na Filipínách je třeba rozdělit do 2 základních rovin – duševní vlastnictví v průmyslové výrobě a falšování spotřebního zboží. Rovinou první je ochrana duševního vlastnictví v průmyslové výrobě. V této oblasti si Filipíny vedou velice dobře a s ohledem k ostatním asijským zemím mají velice solidní pověst. Filipíny jsou z hlediska své levné pracovní síly, vyhledávaným místem pro výrobu mnoha druhů zboží a součástek s vysokým nárokem na manuální zpracování. Jako příklad může posloužit elektronický průmysl. Je zcela běžné, aby na ploše jednoho místního závodu existovalo několik výrobních hal a v každé z nich se vyráběly komponenty pro jiného odběratele, s tím, že ochrana duševního vlastnictví je zcela zabezpečena, což je doloženo skutečností, že většina světových výrobců využívá tímto způsobem filipínské pracovní síly již řadu let bez sebemenších stížností. Druhou rovinu je třeba vidět na úrovni spotřebního zboží počínaje oděvy, módními doplňky, elektronikou, mobily zbraněmi přes pirátské kopie hudby či filmů až například ke kopiím pistolí světových značek. Filipíny nejsou v tomto ohledu mezi asijskými státy nikterak vyjímečné. Na místních tržnicích lze pořídit pirátskou kopii prakticky čehokoliv, nutno ale dodat, že zemí původu tohoto zboží bývá zpravidla Čína nebo Bangladéš. Ve spojitosti s Čínou je také třeba uvést skutečnost, že odtud pochází řada neoriginálního zboží, které je chrleno na evropský trh, ovšem administrativně jsou za místo původu uváděny Filipíny.

5.5 Trh veřejných zakázek

I přes pokračující privatizaci zůstává filipínská vláda významným dovozcem zboží, nakupovaného formou vyhlášení veřejných zakázek – tendrů. Některé nákupy se uskutečňují prostřednictvím rezortních ministerstev (Departments), státních agentur včetně univerzit a vysokých škol, firem plně nebo částečně kontrolovaných státem, vládních finančních úřadů a jednotek místní správy. Vypisování a další proces schvalování nabídek se řídí zákonem č. 9184 nebo tzv. Government Procurement Reform Act (GPRA). Všechny významné projekty s účastí státu nebo s poskytováním státních záruk jsou hodnoceny a schvalovány Úřadem pro národní hospodářský rozvoj (National Economic Development Authority – NEDA), v poslední instanci potom vládním Investment Coordination Committee, kterému předsedá prezident. Řada projektů je iniciována návrhem dodavatele / investora (tzv. unsolicited offer). Podle zákona může být vyhlášováno výběrové řízení na konkurenční protinabídku, která je však vzhledem k informovanosti a k jednoznačně výhodnější pozici navrhovatele projektu často formalitou.

Navrhovatel se však často nevyhne vyhlášení tzv. „Swiss Challenge“, což v praxi znamená, že obsah jeho nabídky je zveřejněn a konkurence je žádána o předložení „výhodnějších“ nabídek. Zahraniční dodavatel se může zúčastnit nabídkového řízení přes svou registrovanou kancelář (Branch Office) nebo místního zástupce, akreditovaného u příslušné instituce. Zařazením na mailing list instituce, vypisující tendrové řízení, je prvním předpokladem pro navázání kontaktu na základě žádosti s kopií dokladu o registraci firmy nebo pobočky. Některé obchody např. nákupy strategických materiálů a potravin provádějí pouze vládní instituce (nejvíce tzv. Procurement Office) nebo organizace na základě akreditace obou partnerů. Dovozy objemově významnějších dodávek pro filipínskou armádu, policii, požární sbor nebo pobřežní hlídky se uskutečňují přes Philippine International Trading Corporation – státní zahraničně-obchodní společnost, podřízenou přímo prezidentskému paláci. V případě, že objem dodávky překračuje 1 mil. USD musí dodavatel souhlasit s vazbovým obchodem (countertrade), offsetem nebo jinou podobnou formou obchodu, zajímavou i pro odběratele.

Ke sledování veřejných zakázek slouží [elektronický portál PhilGEPS](https://www.businessinfo.cz/filipiny).

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Při soudním přelíčení se dává přednost filipínskému právu. Opakovaná odvolání proti rozsudku mohou vést k tomu, že se spor ocitne až před Nejvyšším soudem. Jeho rozhodnutí je konečné. Není neobvyklé, že během soudního projednávání sporu dochází k častému lobování ve sdělovacích prostředcích. Rovněž se mohou vyskytnout netradiční i násilné způsoby řešení sporů. Zkušenosti některých zahraničních firem naznačují, že i nestranný místní soud je ovlivňován místním prostředím a nacionalismem. Např. před několika lety soud neuznal žalobu firmy McDonald pro porušení registrované známky jejich výrobku Big Mac filipínskou firmou Big Mak, prodávající také hamburgery. Novou zkušeností pro české podnikatele je pak aféra vydírání české firmy Inekon z roku 2014 v souvislosti s jednáním o zakázce na nové tramvaje pro manilskou linku MRT3.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Občané ČR mohou cestovat na Filipíny za účelem turistiky i obchodu bez víz, pokud doba jejich pobytu nepřesáhne 30 dnů. Pro vstup se vyžaduje platný cestovní pas, platný minimálně 6 měsíců nad předpokládanou dobu pobytu na Filipínách, a zpáteční letenka, event. letenka do další destinace. Bez zpáteční, event. navazující letenky, nebudou cestující do země vpuštěni. Při turistických cestách nad 30 dní či cestách za jiným účelem je třeba požádat o vízum na Velvyslanectví Filipín v Praze. S ohledem na bezpečnostní situaci a nebezpečí únosu cizinců doporučuje MZV dbát během pobytu, zejména v určitých oblastech Filipín (např. ostrov Mindanao, sousostorví Tawi-Tawi, Sulu) maximální opatrnosti. Doporučujeme prověřit také aktuální zprávy v rubrice „Aktuální doporučení a varování“ na webu MZV ČR. Nezbytné je vyplnění příjezdového formuláře na stránkách www.etravel.gov.ph.

Doprava patří mezi největší problémy Filipín, především pak hlavního města Manily. Kapacitně a technicky nevyhovující dopravní systém, nízká technická úroveň vozového parku a nedisciplinovanost řidičů jsou důvodem častých dopravních kolapsů. Proto si je třeba v případě dohodnutých časů na schůzky ponechávat dostatečnou časovou rezervu a případné zpoždění ohlašovat svému partnerovi. Za nejvhodnější dopravní prostředek lze považovat mobilní aplikaci Grab a městská taxi. Těch je všude dostatek a zastaví na znamení. Až na opravdové výjimky (dopravní špičky např. v pátek odpoledne a večer nebo v neděli večer) neexistují dlouhá čekací stání. Taxi jsou stále v pohybu. Přestože by všichni taxikáři měli používat při jízdě taxametr, v případě cizinců se často snaží prosadit několikanásobně vyšší ceny bez použití taxametru či s odvoláním na aktuální zhoršenou dopravní situaci (prší, zácpa atp). Pokud je ve voze taxametr, je nutno trvat na jeho zapnutí. Hlavním veřejným dopravním prostředkem jsou tzv. jeepney a autobusy. Barevné jeepney zdobené podle gusta řidičů nejrůznější symbolikou jsou prodlouženými kopiemi někdejších amerických jeepů vyráběnými na Filipínách v místních dílnách. Patří mezi jedny ze známých symbolů země.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Předpokladem pro zaměstnání Čechů, resp. obecně cizinců je získání pracovního povolení od Ministerstva práce a zaměstnanosti (AEP Alien Employment Permit – Department of Labour and Employment) a následně zaměstnaneckého víza (Employment Visa) od přistěhovaleckého úřadu. Pravidlem by mělo být získání povolení již v zemi původu, tedy na Velvyslanectví Filipín v Praze. Některé firmy se uchylují k nelegální praxi, kdy zaměstnanec přicestuje na turistické vízum, začne pracovat a firma v mezidobí zajišťuje patřičná povolení (a případně i uhradí potřebné pokuty za dočasně nelegálního zaměstnance, za kterého již i hradí daně a veškeré poplatky). Tento postup však důrazně nedoporučujeme, neboť může českého občana na mnoho týdnů uvrhnout do detenčního centra Imigrační policie Filipín. Proces vyřízení následně dobrovolné deportace trvá několik týdnů i měsíců a je finančně náročný. Snazší podmínky pro zaměstnání cizince mají firmy, které se zapojí do využívání speciálních ekonomických a exportních zón nebo se zapojí do realizace vládního investičního prioritního plánu (IPP).

Získání pracovního povolení AEP je podmíněno následujícími podmínkami vycházejícími z informace Ministerstva práce a zaměstnanosti. Podrobné informace o zaměstnávání cizinců – ble.dole.gov.ph.

Nutné dokumenty:

Žádost o pracovní povolení (Application Form for Alien Employment Permit – AEP);

Fotokopie pasu s vízem nebo certifikátem uprchlíka (Certificate of Recognition for refugees);

Pracovní smlouva / Appointment or Board Secretary's Certificate of Election (jedná se o dokument firmy informující, že jakou pozici kterou má nově nastupující pracovník zastávat);

Fotokopie povolení starosty se založením podniku nebo v případě ekonomických zón Certifikát PEZA nebo ekozóny potvrzení, že společnost pracuje v oblasti ekozóny;

Fotokopie platného pracovního povolení cizince AEP v případě, že se jedná o obnovení platnosti pracovního povolení. V některých případech může příslušný útvar ministerstva práce rozhodnout, že cizinec může filipínská firma nebo zahraniční kancelář zaměstnat v případě, že prokáže nezbytnost jeho zaměstnání tj. neexistenci ekvivalentního filipínského pracovníka. V tom případě je cizinec povinen vyškolit alespoň 2 Filipínce v oblasti své specializace.

Poplatky a pokuty

Poplatek 8.000 PHP za pracovní povolení s roční platností nebo jeho část. Další 3.000 PHP je nutno zaplatit za každý další rok nebo jeho část. Celkový počet let nesmí přesáhnout 5 roků. Poplatek je nutno uhradit při předání žádosti o pracovní povolení. V případě, že cizinec pracuje bez pracovního povolení nebo s vypršeným povolením, bude mu udělena pokuta za jeden rok nebo jeho část.

Zaměstnávání místních sil je relativně standardní, za problematické je především považováno případné propuštění, prokazování nutnosti propuštění a odstupné. Pracovní zákon zajišťuje Filipínci plat, do kterého patří nebo z kterého se počítají i následující položky:

minimální mzda (plus vyrovnávací příplatek COLA);

třináctý plat;

sociální dávky – SSS – Social Security System;

zdravotní pojištění PhilHealth;

příspěvek na fond bydlení Pag-ibig (Home Development Mutual Fund);

povinnost platit daně;

nárok na placené přesčasy a diferencíál za práci v noci.

Při využití místní síly je nezbytná její trvalá a systematická kontrola, je nutno počítat s její nízkou pracovní efektivitou, malou samostatností a omezenou spolehlivostí. V řadě případů je plat místním silám vyplácen po polovině, tj. dvakrát do měsíce s ohledem na ne vždy velkou schopnost využití platu plánovat na celý měsíc.

5.9 Veletrhy a akce

CYBERSECPHIL - kybernetická bezpečnost - každoročně v lednu
PTAA TravelTourExpo - cestovní ruch - každoročně v únoru
PHILENERGY - energetika - v liché roky v březnu
PIFS - nábytek - každoročně v březnu
WORLDBEX - stavebnictví - každoročně v dubnu
THE SOLAR SHOW - solární technologie - každoročně v květnu
PHILBEAUTY - kosmetika - každoročně v červnu
MAFBEX - potraviny a nápoje - každoročně v červnu
LIVESTOCK ASIA - živočišná výroba - každoročně v červenci
PHILAUTO - automobilový průmysl - každoročně v červenci
MEDICAL PHILIPPINES - medicína, farmaceutika - každoročně v srpnu
ADAS - obranný průmysl - v sudé roky v září
MANUFACTURING TECHNOLOGY WORLD - strojírenství - každoročně v říjnu
PHILCONSTRUCT - stavebnictví - každoročně v listopadu

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR sídlí na Ayala Avenue jedné z hlavních tepen filipínského „Manhattanu“, rušné obchodní čtvrti Makati ve 30. patře mrakodrapu Rufino Pacific Tower. Mrakodrap Rufino stojí na křižovatce ulic V. A. Rufino Street (dříve Herrera Street) a Ayala Avenue. Nejbližší tramvajová stanice linky MRT 3 je nepříliš blízká stanice Ayala. Nejlepší možností jak se k nám dostat jsou však taxi, která v Manile nejsou drahá. Při nástupu do taxi si prosím zkontrolujte, že řidič zapnul tachometr, na kterém naskočila nástupní taxa 40 pesos. Sídlo sice máme v Manile, ale pokud se dostanete do potíží jinde, tak české honorární konzuláty sídlí i v Davao a Cebu. Velvyslanectví ČR v Manile dále kromě Filipín pokrývá i tichomořské státy Nauru, Marshallovy ostrovy, Mikronésii a Palau.

Velvyslanectví ČR v Manile

Rufino Pacific Tower, 30th floor, 6784 Ayala Avenue, Makati City, 1226 Manila

Telefon: +632/8111155, 8111156 (přímý bez připojení)

Fax: +632/8111020

Nouzová linka: +63 9189905778

E-mail: Manila@mzv.gov.cz

Pracovní doba úřadu: pondělí - pátek: 8:00 - 16:30

Honorární konzulát Davao City

Pan Guilbert C. Go, honorární konzul

Adresa: 5th Floor Mintrade Center Monteverde Str., cor. Sales Davao City, Philippines

Telefon: +63 82 234 88 88

Fax: +63 82 234 99 99

Mobil: +63 917 527 88 88, +63 918 91 888 88

E-mail: davao.honorary@mzv.gov.cz

Úřední hodiny: Po– Pá 9:00–15:00 (schůzky po předchozí domluvě)

Honorární konzulát Cebu City

Pan Mark Frondoso, honorární konzul

Adresa: 11/F AppleOne Equicom Tower Mindanao Avenue corner Biliran Road Cebu Business Park, Cebu City 6000, Philippines

Mobil: +63 9175 299 081

E-mail: cebu.honorary@mzv.gov.cz

Asistent Dona Saldana

Mobil: +63977 841 5551

Úřední hodiny: Po– Pá 9:00–17:00 (schůzky po předchozí domluvě)

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Nouzová linka: 911

Policie – čísla pro případy nouze: 116 nebo 166

Makati City: 168

Muntlupa City: 862 26 11

Mandaluyong City: 532 21 45, 532 50 01

Pasay City: 833 8512/551 7777

Pasig City: 643 0000

Quezon City: 988 42 42

Požárníci: 426 0219, 4263812

Lékařská ambulance (centrální služba na EDSA): 136 nebo 882 4150

Všeobecné informace: 114

Letiště: Manila International Airport Authority : 0917 839 62 42, 877 1109 loc.2444, 8777888 loc.8046

Elektřina – Meralco: 16211

Počasi Pagasa: 4342696, 9264258

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 Ministerstvo zahraničních věcí - dfa.gov.ph
- 1 Ministerstvo obchodu a průmyslu - www.dti.gov.ph
- 1 Centrální banka - www.bsp.gov.ph
- 1 NEDA - neda.gov.ph
- 1 Burza CP - www.pse.com.ph
- 1 Filipínský statistický úřad - psa.gov.ph
- 1 Rozcestník na filipínské vládní kontakty - www.dbm.gov.ph
- 1 Evropská hospodářská komora na Filipínách - www.eccp.com
- 1 Filipínská obchodní a průmyslová komora - www.philippinechamber.com